

zou hebben kunnen maken, het is een stelligheid, die zich veroorloven kan luchtig te zijn. Zorn schildert, zegt Franz Servaes, zooals een vioolvirtuoos speelt. Inderdaad daar is in Zorns „streek” iets zwierig-sterks, zijn temperament geeft hem de macht forsch te zijn zonder vertoon van kracht. Alleen de kleur van Servaes' beeld is minder gelukkig. Zornsinstrument is dieper van toon, mannelijker dan een viool.

Zijn schilder-techniek doet hij u 't meest bewonderen in zijn naaktfiguren.

Daar zijn enkele andere schilderijen, die „le plus peintre des peintres” (Suédois) van dezelfde zijde en (welhaast) even sterk doen zien, maar ze zijn uitzondering. Een schilderij als zijn bekend „Moeder en Dochter”, twee naakte figuren, die bij een vlam-mend houtvuur zich afdrogen, terwijl het daglicht schuin tegen den vuurgloed invalt, is als staal van wat Zorn kan even merkwaardig als typisch. De gloed van het vuur, dat de voorzijde der modellen rood belicht en 't door een wit gordijn gefiltreerde en ver-witte zonnelicht, dat op den rug der moeder, op den bovenarm en rechterheup der dochter reflecteert, geeft hem gelegenheid tot een scala van vleeschkleurnuancen, rijker en

wijder dan men mogelijk zou hebben geacht. Maar wat hier gereleveerd door een rood haarlint bij het eene model en door een groenen rok, op den achtergrond neergelegd, getuigt van des schilders rijkdom en nuanceerings-vermogen treft tegelijk door de totale ab-sentie van eenige poging geestelijk bewust-zijn bij zijn modellen uit te beelden.

Wie alleen Zorns meest gerepro-duceerde naaktfiguren kent zou kunnen gelooven, dat het portret dat psychologisch begrip eischt, hem een onbekend terrein moest zijn. De virtuoze technicus dezer naaktfiguren schijnt niets te zien dan delichamen, niets te hooren dan de taal, die vormen spreken, schijnt met niets anders dan met de zinnen waar te nemen. Men voelt in werk van dezen aard sterk het leven van den schilder, maar 't kon het leven



NACHTEFFEKT, 1895. (GÖTHENBURGSCH MUSEUM).

zijn van een voor wie wat niet tastbaar is, niet bestaat, die wat leeft en beweegt waarneemt en weergeeft, zonder zich te bekommeren om wat dit leven stuwt, de beweging veroorzaakt. Zorns meest bekende naakten zijn pure schilderijen behalve dan — of moet ik zeggen: ook? — in zoover ze een zekere zinnelijkheid verraden.

„Opgestaan” (pag. 410) is een naakt van